

Bakgrund

Uppgifter om den Klingsporska ättens ursprung kan hittas i dåtidens skrifter såsom Langebeks diplomatarium från slutet av 1200-talet och E. J. de Westphalens: Monumenta inedita rerum Germanicarum præcipue Cimbricarum et Megapolensium från 1300-talet. Nutida böcker och skrifter såsom Svensk biografiskt lexikon, Svenska män och kvinnor, Elgenstierna från 1920, Hur klingsporarna kommo till Sverige, Våra märkligaste frälsesläkter (SvD söndag 27 okt. 1901), Ugglans konversationslexikon från 1890, Gabriel Anreps Sveriges Ridderskap och Adels Kalender från 1870 och Folke Wernstedts Om främmande adels naturalisation och introduktion innehåller värdefull information om de tidiga generationerna före den tidpunkt då vi kan finna födelse och döds attester. Vissa källor indikerar att släkten härstammar från Franken som var ett stohertigdöme men vilket idag är ett landskap i norra delen av delstaten Bayern i Tyskland. Andra källor visar att släkten härstammar från Livland.

Livländska Stamgrenen

Livland är namnet på en historisk region i Baltikum, som störst omfattande nuvarande Lettland och Estland men i svensk historieskrivning syftar namnet dock oftare på södra hälften av Estland och norra hälften av Lettland, det vill säga Svenska Livland vilket var ett svensk hertigdöme 1629 till 1721. Enlig Anrep så kom Johan von Klingspor med Herman von Saltza till Livland 1260 och deltog såsom ordensriddare i Bröderna av Kristi Riddarskap i det heliga kriget mot muselmanerna och 1291 i stormningen av S:t Jean d'Acree. Johan von Klingspor var gift med Margareta von Tiesenhausen och han byggde vårt första kända stamgods Klingsporshof nära Riga i Yxkulls socken. Godset byggdes av sten men i våra dagar finns endast grunden kvar. Klingsporshof kom att förbli the Klingsporska stamgodset under många generationer från mitten a

konflikt mellan honom och Erik, som misstänkte Johan för att konspirera med Polen-Litauen. I augusti 1563 togs Johan till fånga efter att ha belägrats i Åbo slott i ett par veckor. Katarina följde av egen fri vilja med Johan till fångenskapen i Sverige på Gripsholms slott. 1568, blev Katarina och Johan frigivna och våren 1569 kröntes Katarina till Sveriges drottning efter fyra år i fångenskap på Gripsholms slott. Johan var Överstejägmästare hos hertig Johan av Östergötland och inledelsevis hovjunkare för hertiginnan och slutgiltigen som hovmarskalk hos drottning Katarina. Johan erhöll från kung Johan Olhamra 1611 och Bällsta 1612

båda belägna i Vallentuna socken. Han sålde 1600 Klingsporshof och de andra godsen i Yxkulls socken i Livland efter godsen hade varit i familjens ägo i över 350 år. Johan var gift med Margareta von Buddenbrock , avled vid 94 års ålder och gravsatt i Ridarholmskyrkan och sedermera flyttad till familjegraven under koret i Vallentuna kyrka och hans 16 anors begravningsvapen hänger i kyrkan och hans begravningspredikan finns i familjens ägo.

Den Svenska Introduktionen

Det tog lite tid innan de främmande riddarna blev accepterade av the gamla inhemska adeln. I samband med färdigställandet av den nya Riddarhuset så uppgjordes den nya riddarordningen och enligt den så fick all adel säte och stämma där. Johan von Klingspor hade två söner Staffan och Johan Gustaf som blev naturaliserade och introducerade på Riddarhuset 1633, 70 år efter inkomsten till Sverige, med nummet 186, sedermera ändrat till 195. Det högre numret kom till på det sättet att när den danska adeln i de erövrade provinserna Skåne, Halland och Blekinge blev introducerade så placerade man dem lite här och där och avstod från att ge dem de allra sista numren.

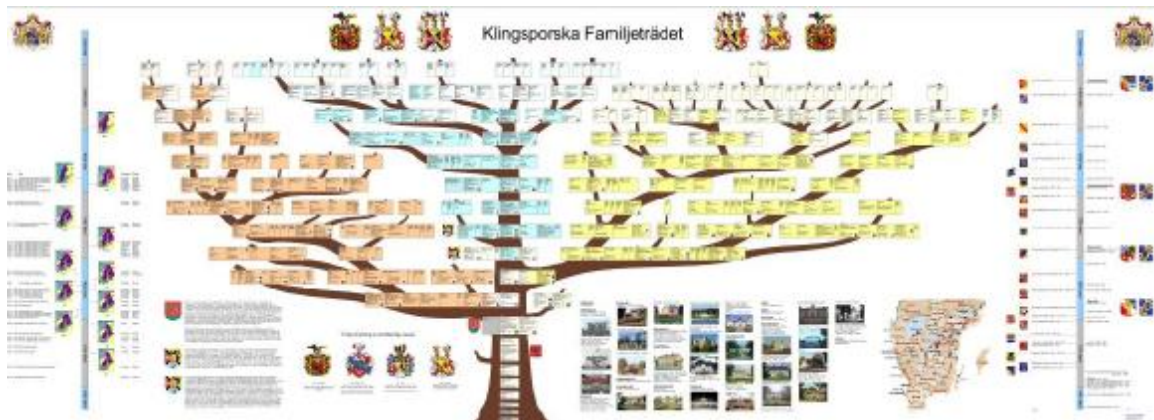
Staffan var född 1611 och ägde Bällsta och Olhamra i Vallentuna socken, Attarp samt Näsbyholm i Fryele socken, Jönköpings län. . Han erhöll i

förläning 1645 Woislawa by och 1647 Demaschowiza ödegods, båda i Ingermanland (Ingermanland är ett historiskt landskap beläget söder om Finska viken samt norr och söder om floden Neva och var svensk under tiden 1617-1721). Staffan började i kavalleriet som ryttmästare och han var med i kriget i Skåne 1644 och visade stor tapperhet under Karl X Gustavs polska krig på 1650-talet.. Han avgick från kavalleriet 1674 med generalmajors avsked. Han sändes 1644 av Gustaf Horn med 800 ryttare att betacka artilleriet, som var på väg från Jönköping mot snapphanarna och framkom segrande till Lund. Staffan gifte sig 1639 med Sofia Anna Chemnitia och hade fem barn. Han begravdes 1680 på samma gång som sin fru, sin måg och sonen Mattias Henrik, som dog i slaget vid Lund, med stor ståt i Riddarholmskyrkan. Sedermera flyttades de till den av sonen Adolf Magnus uppbyggda och präktiga familjegraven i Vallentuna kyrka.

Klingspor Genom Tiderna

Den svenska grenen av the Klingsporska släkten efter Staffan växte långsamt men stadigt. Idag består familjen av tre huvud grenar, den äldre grenen, den friherrliga och grevliga grenen, och den yngre grenen. Familjeträdet består av mer än 408 personer som genom tiderna som var

födda Klingspor och familjen har släktskap med mer än 235 familjer genom giftemål varav 89 adelsätter. Idag finns levande 120 personer som var födda Klingspor och familjens äldste levande medlem är 94 år .

Den äldre grenen representerar den äldste sonen i rakt nedstigande led och består idag av omkring 20 generationer. Den äldre grenen tillsammans med den yngre grenen tillhör den adliga ätten Klingspor nr 195 och huvudmannen för den adliga ätten representeras av the äldre grenen.

Den friherrliga grenen introducerades 1771 under nr 257 då Christian Fredrik Klingspor upphöjdes till friherre. Christian Fredrik tog en civil bana vilket var ovanligt för tiden då kunglig och militär tjänst dominerade kraftigt bland adelskapet. Christian Fredrik slutade sin karriär som vice president i Göta hovrätt. Tidigt i hans liv var han var också i kunglig tjänst som hovjunkare och kammarherre. Christian ägde Attarp och Stora Kärr i Habo socken i Skaraborgs län samt Fagerhult i Kråkshults socken i Jönköpings län. Han var gift med Anna Magdalena Pauli och tillsammans hade de sju barn. Christian är begravnen i Bankeryds kyrka utanför Jönköping och hans begravningsvapen hänger i kyrkan.

Christian Fredriks äldste son var Wilhelm Mauritz Klingspor som föddes år 1744 på Fluxerum i Karlstorps socken i Kalmars län. Wilhelm Mauritz startade sin militära karriär 1751 som volontär när han var 7 år gammal och han avslutade sin militära bana 1810 som fältmarskalk i armén när han var 66 år gammal. Det olyckliga kriget mot ryssland 1808 till 1809 kommer alltid att vara förknippat med Wilhelm Mauritz och förevigat i Fänrik Ståls sägner. Wilhelm Mauritz liv var färgstarkt. Han var kavaljer vid riksrådet greve Adam Horns ambassad till danska hovet 1766 med anledning av kronprinsens, sedermera konung Gustaf III:s förmälning med prinsessan Sofia Magdalena. Han var också kavaljer hos hertig Fredrik Adolf 1771, förste stallmästare hos bemälde hertig 1785, konungens generaladjutant

1788, och tjänstgörande generaladjutant i Stockholm och ledamot av konungens konselj 1792. År 1792 sändes han till Petersburg med notifikation om konung Gustaf III:s död och konung Gustaf IV Adolfs uppstigande på tronen. Vidare var han en av rikets herrar 1800, generaladjutant och ledamot av tillförordnade regeringen under konung Gustaf IV Adolfs resa till Petersburg 1800, ledamot av tillförordnade regeringar 1805 och 1806, överståthållare i Stockholm 1809 och medlem av regeringskonseljen efter Gustaf IV Adolfs avsättning 1809. Wilhelm Mauritz erhöll av rikets ständer jämte Adlercreutz och Adlersparre efter statsvälningen 1809 en tacksägelseadress. Han stod i särdeles nåd hos konungarna Gustaf III och Gustaf IV Adolf och var även brukad i viktiga diplomatiska ärenden.

År 1799 upphöjdes Wilhelm Mauritz till greve jämte sin äldste son enligt promogenitur under nr 107.

I Kronans Tjänst

På svärdsidan följde den Klingsporska familjen dåvarande seden att stödja kungliga hovet och armen. Sedan mitten på 1500-talet har familjen varit i kontinuerlig tjänst hos the kungliga hovet samt svenska armén. Över tidens gång har fem av familjens medlemmar stupat i the mångfaldiga svenska krigen.

Klingsporska Adelsvapen

Ursprunget till det Klingsporska vapnet är okänt men härstammar troligtvist från den tidiga epoken i Livland. Den tyska grenen av familjen har ett liknande vapen. Vapnet består av en hjort som reser sig emot ett ekträd i ett rött fält. En sporre ingår också i vapnet. Enligt traditionen så är vapnet dekorerat med en ensam riddare.

Tillkomsten av det friherrliga vapnet är mer lättförståeligt eftersom det är en kombination av ett antal adelsvapen. Christian Fredrik som blev upphöjd till

friherre 1771, valde att kombinera adelsvapnen från hans mor och hans hustru med det Klingsporska vapnet. Christian Fredriks mor var Anna Sofia Stålhammar nr 496 som i vapnet för en arm som håller en hammare. Anna Pauli nr 96, Christian Fredriks hustrus vapen visar en på diagonalen delad sköld med ett vitt, rött, och guldfärgat fält med vita ginbalkar. Ett lejon pryder det guldfärgade fältet. Christian Fredrik antog Paulis vapen som bakgrund men med svarta ginbalkar och med det Klingsporska hjärtvapnet inuti Paulivapnet. I det röda fältet tillades en sporre och i det vita fältet armen med hammaren från släkten Stålhammar. Två riddare tillsammans med the friherrliga kronan visar att vapnet tillhör den friherrliga klassen.

Trolig utveckling av det friherrliga vapnet

195. Klingspor
Tillhörde de trehundra ätterna av tredje klassen vilka uppflyttades till andra klassen

496. Stålhammar
Tillhörde de trehundra ätterna av tredje klassen vilka uppflyttades till andra klassen
Anna Sofia Stålhammar gift med Henrik Abraham, Tab. 27, Christian Fredriks mor

96. Pauli
Tillhörde de trehundra ätterna av tredje klassen vilka uppflyttades till andra klassen
Anna Pauli gift med Christian Fredrik, Tab 1

257. Klingspor
Hammaren troligtvis hämtad från Stålhammars vapen och skölden hämtad från Paulis vapen

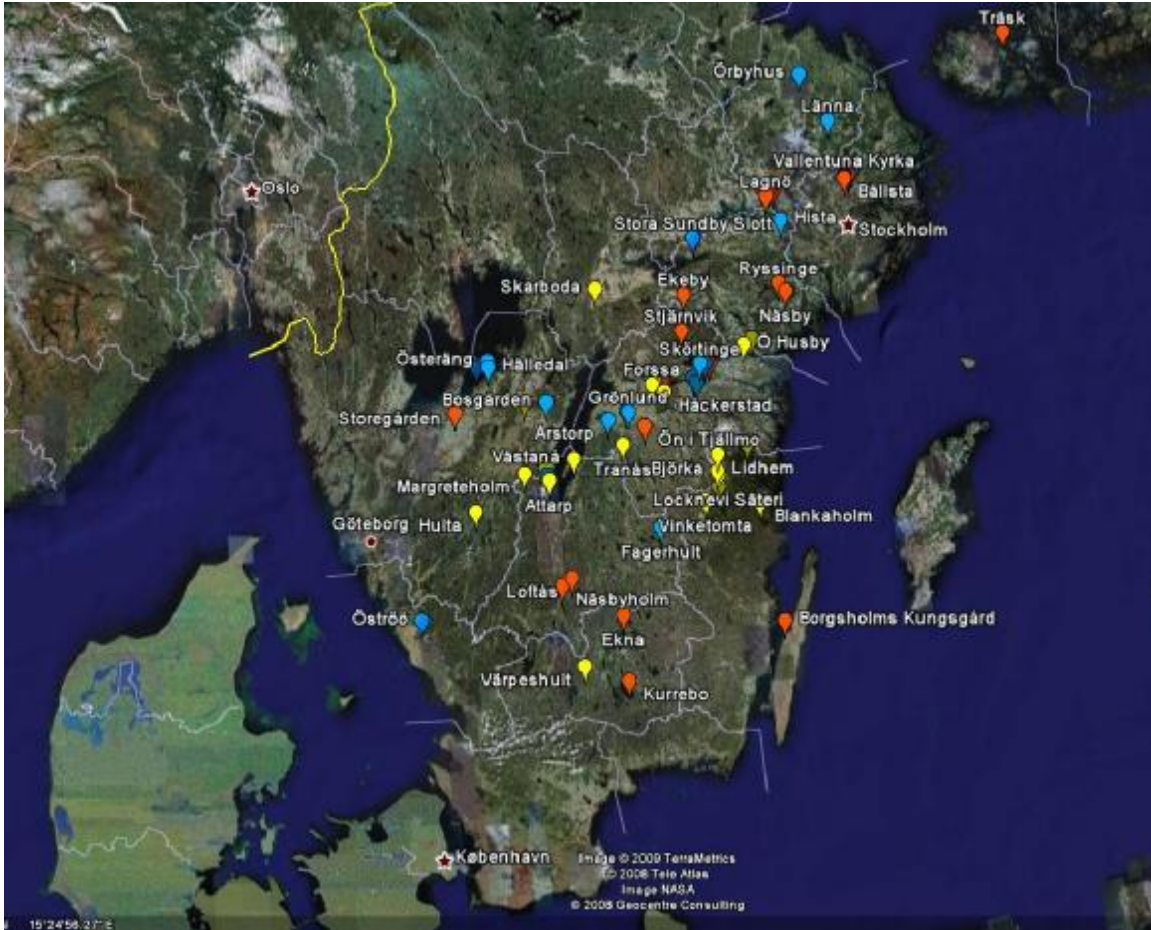
Det grevliga vapnet var introducerat 1799 och har många likheter med det friherrliga vapnet. Vapnet pryds av tre riddare och en grevlig krona för att visa den grevliga värdigheten. Sköld decorationerna gjordes mera markanta. De Klingsporska vapensköldarna hänger i Riddarhuset i riddarhussalen. Den grevliga vapenskölden hänger också i Riddarholmskyrkan eftersom Wilhelm Mauritz Klingspor erhöll Serafimerorden.

Slott och Herresäten

Familjegodset Klingsporhof i Livland var i familjens ägo från tidigt 1200-tal i över 300 år. Johan von Klingspor kom med drottning Christina Jagellonicas hov i samband med hennes giftemål med hertig Sigmund. Johan fick i förläning av Kronan Bällsta och Olhamra säterier i Vallentuna län och vid denna tidpunkt såldes Klingsporshof i Livland. Han ägde också Attarp säteri i Jönköpings län. Bällsta var is familjens ägo i över 200 år och

kan räknas som ett av urgodsen i Sverige. Kusta säteri som ligger is samma område var också i familjens ägo och i Vallentuna kyrka finns familjegraven där 16 anor är begravda under koret.

Den äldre grenen har sitt ursprung mestadels från Södermanlands län emedan den yngre grenen har sitt ursprung från Kalmars län. Den friherrliga och grevliga grenen kan räkna sitt ursprung mestadels från Skaraborgs och Södermanlands län. Genom tiderna har 63 herrgårdar, säterier och slott varit i familjens ägo. Idag finns bara ett fåtal kvar i familjens ägo inkluderande Hällekis, Stora Sundby, Ööströ, Grönlund, och Hista. Hällekis ligger vackert belägen vid Vänern och har varit i familjens ägo i omkring 150 år. Stora Sundby slott ligger vid Hjälmaran och slottet härstammar från 1300-talet och kom i familjens ägo på mitten av 1800-talet. Gönlunds fideikommiss i Södermanland har ärvts från far till son enligt fideikommissens stadgar i 8 generationer.